СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 37. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 14-го лютого 1940. No. 37. Jersey City, N. J., Wednesday, February 14, 1940. VOL. LXVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

З ДАЛЬШИХ НАРАД КОНҐРЕСУ МОЛОДІ

ВАШИНҐТОН. — Конґрес Американської Молоді устами свого предсідника відкинув внесок, на основі якого Конґрес мав би натаврувати всіх ворогів демократії, це є комуністів, нацистів і фашистів. Свій поступок предсідник оправдував тим, що до того не допускає їхня конституція. Назагал, Конґрес не дуже добре віднісся до промови самої пані Рузвелт, у якій вона, подібно як це зробив президент, таврувала комунізм, зокрема Совети. Та, не звертаючи уваги на те, пані Рузвелт на своїй пресовій конференції далі брала в оборону Конґрес Молоді та говорила, що більшість учасників Конґресу таки не симпатизує з Советами.

МОЛОДЬ У ФЕДЕРАЛЬНІМ КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Багато з делеґатів на Конґрес Американської Молоді пішли відвідати федеральний конґрес та послухати, як там радять. Вони, як гості, дістали місця на ґалерії. З ґалерії, шляхом оплесків, чи ґудіння, вони посередньо втручувались у наради конґресу і то так, що спікер Рейборн грозив їм, що їх викине. Вони ґуділи, коли республиканський конґресмен Ламбертон одобрював поступок голови національного республиканського комітету, Гемилтона, за те, що той не вислав делеґата на Конґрес Молоді. Вони також ґуділи, коли один конґресмен у неприхильних словах згадував про Джана Луиса. Зате оплескували, коли забрав слово комунізуючий конґресмен з Ню Йорку, Маркантоніо.

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ЛИНКОЛНА.

ВАШИНҐТОН. — Американці святочно відсвяткували день 12 лютого, що є днем уродин великого американського президента, Абрагама Линколна. З цеї нагоди републиканці, які вважають Линколна своїм політичним патроном, по ріжних місцевостях влаштовували зібрання, академії, бенкети та виголошували чимало промов.

В Портленді, Оре., виголосив промову Томас Дюі, один з републиканських аспірантів на президентського кандидата, та сказав, що теперішня адміністрація „нового розділу" поділила американську націю на дві частини. А Линколн говорив, що лише та нація вдержиться, що є сконсолідована в середині. Дюі говорив, що за сім літ політики „нового розділу" американський промисл не доложив сім біліонів долярів, щоби бодай вдержатись на тім рівні, на якім був попередньо. Американський капітал стирається й не диво, що маємо далі девять міліонів безробітних, говорив Дюі.

Сенатор Тефт, теж один з републиканських аспірантів на президентського кандидата, сказав у Ґрінсборі, Норт Каролайна, що так, як за Линколнових часів Америка переживала найважнішу хвилину своєї історії, в якій рішалась дальша доля Америки, чи вона буде одна сильна держава, чи розділиться на кілька з собою ворогуючих — так і тепер, завдяки політиці „нового розділу", настала критична хвилина для Америки: коли довше буде рядити „новий розділ", то Америка цілком певно стане на шлях тоталізму і диктатури, говорив Тефт.

Зате посадник Ля Ґвардія говорив, що Рузвелт увійде в історію як один з найкращих американських президентів; бо він, завдяки своїй мудрій політиці, не допустив до суспільного хаосу і розколу, а зединив націю і поставив її на шлях дальшого розвитку.

ДАРУЮТЬ ЧОТИРЬОМ НЕҐРАМ ЖИТТЯ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий апеляційний суд замінив чотирьом засудженим на смерть неґрам за вбиття чоловіка кару на досмертну тюрму. Поступив у той спосіб суд головно тому, що тепер Америка є під впливом святкування річниці уродин Абрагама Линколна, який ціле життя боровся за висвободження неґрів. Крім того суд знайшов у розправі над згаданими чотирма неґрами певні формальностеві неточності.

НАЇЗД ПОДАТКОВЦІВ НА ОЛБАНІ.

ОЛБАНІ. — Кілька тисяч податковців наїхали на стейтову столицю Олбані і всюди почали влаштовувати віча, получені з протестами проти підвишки податків. Вони ухвалювали резолюції, що державних видатків не можна збільшувати на 15 міліонів долярів. Та водночас до Олбані з усіх сторін зїхалися члени робітничих організацій та представники вчительства, які теж влаштовували віча і домагались підвишки державних видатків на шкільництво.

САМОГУБСТВО ЩЕ ОДНОГО НІМЕЦЬКОГО КОРАБЛЯ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Недалеко бразилійських берегів поповнив „самогубство" ще один німецький корабель, „Вакама", якого переловив анґлійський воєнний корабель.

РАДІ, ЩО ПРЕЗИДЕНТА „ПРИНЯЛИ ХОЛОДНО"

МОСКВА. — Советські ґазети передають перебіг нарад Американського Молодечого Конґресу у Вашинґтоні. Кажуть, що молодь приняла холодно виступи през. Рузвелта проти Советів, а навіть у деяких місцях кричала „бу...", однакож там, де президент говорив про потребу допомоги фінам.

ПАПА НЕ ВСТАВЛЯВСЯ

РИМ. Ватикан стверджує, що він не вставлявся перед британським урядом за уласкавлення повішених ірляндських революціонерів Барнеса і Річардса. За тих останніх можна було тільки молитись, бо „патріотизм не усправедливлює злочину".

ЗАСТРІЛИВСЯ ХЛОПЕЦЬ

Тома Гартак, 15 літ, з околиці Белвю, Алта., зґинув трагічною смертю на полюванні від власної рушниці. Коли хлопці ішов корчами, курок від рушниці зачепився за галузку й рушниця вистрілила, а набій увійшов в живіт хлопця, який зґинув на місці.

ЛОВЛЯТЬ ГОРІВКУ

Ловля в озері Кінґсмір, в Принц Алберт Національним парку, дає надзвичайні результати — більше як 40 кейсів скотської горівки добуто пляшка за пляшкою.

Рибаками є робітники з Канадієн Ейрвейс, які стараються добути ладунок 84 кейсів скотської горівки, що пішла в воду, коли літак заломався на леді кілька днів тому.

НЕБУВАЛИЙ СПОРТОВИЙ ОСЯГ

Ерл Фицчен з Бют, Монтана, оповідає, що коли він їхав автом лісом в околиці цього міста, з корчів нагло вибіг олень. Звір перескочив одним скоком понад дорогу і його автомобіль, але коли зіскакував на шкарб дороги, його нога похвснулася й він упав на землю. Фицчен здержав автомобіль і підбіг до оленя, котрий лежав на землі, не рухаючися. Фицчен свиснув над оленем, і цей нагло зірвався на рівні ноги, стрясся всім тілом і зо скорістю вітру побіг у ліс, немовби нічого й не було.

МІРИЛЬНИК ДЛЯ ЛЕТУНІВ

Американець Фредерик М. Трепнел винайшов і опатентував дуже вигідний мірильник для летунів, що можна ним відразу виміряти, в якій скорості треба держати мотор, коли вітер дує або в зад літака, або проти літака, щоб найліпше можна використати ґазоліну. А цей мірильник — то така лінійка, що все, що потрібно летунові знати, позначене на ній або на приладі, по якім летун її пересуває. Бож на кожнім літаку є такий прилад, що показує, як скоро вітер віє і звідки, і як високо літак над землею. А коли летун має такі відомості, то потрібно йому тільки відповідно посунути мірильник, щоб довідатися, скільки йому потрібно ґазоліни допускати до мотора, щоб літак і на час прилетів і щоб якнайменше ґазоліни змарнувалося.

ПОДОРОЖ ДО ЕЛИС АЙЛЕНДУ ПОВНА ПРИГОД

Пором „Елис Айленд", що кружляє між Манґетеном і Елис Айлендом, виїхав у неділю рано на свою звичайну подорож. Звичайно подорож забирає йому 20 хвилин. Цим разом пором був у дорозі 6 годин, бо над водою висіла густа мрака, а водою плили великі ледові кри́ги. По дорозі пором ударився об кілька барж з вуглям, а вже недалеко від причалу наїхав на мілину. Треба було кликати корабель прибережної сторожі, щоб його добув з намулу.

ДИВНА „ГАРМОНІЯ" МІЖ ЗАХІДНІМИ І СХІДНІМИ ПРОВІНЦІЯМИ

У Вінніпеґу виходить зовсім леґально комуністична газета „Клеріон". Тут її може набути всякий чоловік і за продаж та читання тої газети нікого тут не потягають до відповідальности.

Зате в Онтаріо та сама газета є заборонена і суди карають людей, які ту газету кольпортують.

НЕВДЯЧНІ ДІТИ

На днях міська рада Вінніпеґу розглядала справу одного безробітного старця, який знайшовся на допомозі, хоч його три дочки, що живуть у Вінніпеґу, ведуть життя багачок. Колись батько був також багач і давав своїм дітям дуже вигідне життя. Одначе тепер, коли він попав у клопіт, його дочки не хотять дати свому батькові ніякої помочи, кажучи, що вони законно до цього не обовязані. Старець побирає міську допомогу.

При тій нагоді виявилося, що у Вінніпеґу є на допомозі кілька старців, яких діти належать до багатих людей у тому місті.

ЧОЛОВІК УТІК ІЗ ЖІНОЧОЇ ВЯЗНИЦІ

До головної кватири поліції в Ню Йорку прийшла в неділю раненько телефоном вістка, що з жіночої вязниці на Ґрінич стріт утік один вязень. Поліція зробила наперед розпит, як міг чоловік утекти з жіночої вязниці; показалося, що вязень приїхав до жіночої вязниці, щоби поробити важку роботу. Звідти він і втік, не зважаючи на те, що на всіх коридорах було повно поліцаїв.

Поліція розіслала за ним ґенеральний алярм.

КІНЧАТЬ ВИСТРІЛЮВАТИ ЗВІРІВ У ПАРКУ ВЕЙНРАЙТ

Найбільша череда бофалів на світі, яка знаходилась у парку Вейнрайт, майже вже вибита. Коло 2,000 тих монархів американсько - канадійських прерій вистріляно ще перед Різдвяними Святами, а 800, що полишилися, мають бути вистріляні до кінця старого року. Такий приказ видав домініяльний уряд. Також незадовго по Новім Році мають вистріляти всіх полишених там ще оленів, лосів і яків.

РОБІТНИК У ДИРЕКЦІЇ МІЛІОНОВОЇ ФІРМИ

Директори Кенада Пекерс Ко. вибрали членом дирекції тої 20-міліонової спілки одного з робітників, що працює за 30 долярів тижнево. Той робітник буде мати такі самі права, як і інші директори, а на засіданнях дирекції буде заступати інтереси 6,500 робітників, що працюють у Кенада Пекерс у Канаді. За всі засідання будуть йому платити окремо.

СВОБОДА В КАЙДАНАХ.

У фінському місті Васа виставлено цю статую на памятку фінської свободи. Щоб захоронити її від російських бомб, її оббивають дошками.

НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР ПІДПИСАНИЙ

БЕРЛІН. — Підписано торговельний договір між Німеччиною і Советами. Ось таке подали німецькі часописи величезними буквами. Але тексту договору не проголошено. Часописи подають, що Німеччина достарчуватиме Советам машини та залізні й металеві продукти, а за те діставатиме потрібні їй сирівці, як пшеницю, бавовну, нафту і тютюн.

МАЄ ЯКИЙСЬ ПЛЯН ЩОДО СХОДУ ЕВРОПИ.

БІЛГОРОД. — Переташування німецьких військових частин до Протекторату й обсадження військом залізничої лінії, що лучила давнію Австрію з Краковом, вказує на те, що Німеччина має щось нове в пляні. Що воно, ніхто не знає. Але догадуються, що воно злучене з подіями на сході Европи, або на Близькім Сході. До цього додають, що в Одесі будуються німецькими руками два кораблі, які мають допомагати в перевозі нафти і пшениці з Кавказу й України до гирла Дунаю, щоб звідти перевозити це далі до Німеччини.

ПОВНО САБОТАЖІВ.

БІЛГОРОД. — Бернські „Лідове Новіни" доносять, що німецька влада розстрілила двох чехів, обвинувачених за заґублення двох ваґонів ручних ґранат. Доходять вісті, що в цілім протекторатї є повно саботажних актів. Німці звільняють чехів масово зо служби, бо їм не довіряють. Фабрики і залізниці треба сторожити німецьким військом.

НІМЦІ ПРО „ПОЛЬСЬКІ МОРДИ".

БЕРЛІН. — Німецьке міністерство заграничних справ видало книжку п. з. „Польські звірства, поповнені на німецькій людности." В книжці кажеться, що минулого вересня поляки вимордували 58,000 німців. При кінці книги зазначується, що те число є на ділі далеко більше, бо ще досі не викопано всіх жертв із гробів.

У ЛЬВОВІ ГОЛОДУЮТЬ, КАЖУТЬ УТІКАЧІ.

ПАРИЖ. — Таке доносять ті, що передираються через советську границю і дістаються до Румунії чи Мадярщини. Кажуть далі, що через голод є повно робітничих страйків. Між іншим доносять, що застрайкували робітники в гарбарні Демата у Львові. Страйк вибух тому, що советська влада несправедливо розділює споживчі артикули.

100,000 У БОЙОВИХ ЛІНІЯХ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Понад 100,000 советського війська пробують день за днем пробити фінську оборонну лінію, але покищо без успіху. Советські жовніри ґинуть тисячами, але советська офензива, що вже триває 12 днів, не переривається. День за днем надходять нові сили. Фіни найгірше відчувають те, що не мають ніякого відпочинку. Тому є страх, що це може виснажити їхні сили.

„РУХАНКА" НА БЛИЗЬКІМ СХОДІ.

СУЕЗ (Єгипет). — Уже є нагромаджено 570,000 аліянтського війська на Близькім Сході. Надійшли нові сили з Австралії й Нової Зеляндії. Привитав їх секретар домінїй, Антоні Іден, що прибув літаком з Лондону. Сказав воякам, що вони мають „боронити законну і справедливу справу". Німеччина, казав Іден, хоче панувати над світом, а Анґлія є частиною того світу. Обороняючи свободу перед гнобителями, бороните свободи Австралії, Нової Зеляндії і Єгипту, казав Іден воякам.

ВІДДАСТЬ БОЛГАРСЬКУ ДОБРУДЖУ.

РИМ. — Італійські часописи доносять, що Румунія згодилася віддати Болгарії ту частину Добруджі, що заселена болгарами. Зате напруження між Румунією і Мадярщиною зростає. Мадяри кажуть, що Румунія виселює мадярів з пограничної смуги в Трансильванії й висилає їх у глиб Румунії.

ПРОТИ КОГО?

БІЛГОРОД. — Італія фортифікує Бренерський просмик, що її відділює від Німеччини. Питаються, що це означає?

НАДІЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ ОФЕНЗИВИ.

ПАРИЖ. — Німеччина рішилася здержати офензиву з огляду на приїзд мирових висланників із Злучених Держав. Аліянти заявили, що будуть продовжувати воєнні операції. Та переконані, що з боку Німеччини можна надіятись кожної хвилини наступу. Вона зґромадила на західнім фронті 200 дивізій. Значить, покищо має більше війська, ніж його мають тепер французи й анґлійці.

ПОМІЧ ПОЛЬЩІ З АМЕРИКИ.

БЕРЛІН. — Прибули до Німеччини великі засоби для допомоги полякам і жидам, що живуть на окупованій німцями польській землі й терплять нужду через воєнні події. Поміч подав Американський Червоний Хрест. Це головно ліки, обува, одіж.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

А ВСЕЖ ЗГОДИ ТРЕБА

На іншому місці поміщені заяви чотирьох головних запомогових організацій у справі Конґресу американських українців. Як відомо, 110 представників ріжних українських народніх організацій, що прибули на Восьмий Конґрес „Обєднання", заявилися за те, що теперішня хвиля вимагає ширшої акції американських українців у справі допомоги визвольними змаганнями українського народу в Европі. Для обговорення цеї справи і намічення ширшого пляну праці рішили вони скликати загальний конґрес, у якому взялаб участь уся наша зорганізована американсько-українська громада. Також рішено, щоб не робити щодо участи в конґресі ніяких обмежень, а запросити всі політичні угруповання, крім большевиків, як теж і всі церковні громади. У програму такого конґресу мав входити між іншим вибір Американсько-Української Репрезентації, що малаб у часі теперішньої війни вести в імені українського громадянства в Америці одну спільну політичну акцію в справі визволення українських земель і створення з них соборної, незалежної й народоправної української держави. Згідно з тим „Обєднання" проголосило Всеукраїнський Конґрес, а окремий Координаційний Комітет мав переговорювати з усіми ґрупами, що стояли поза „Обєднанням", щоб наклонити їх до участи в тому конґресі. Рішено, що треба йти при переговорах на всі можливі уступки у справах плятформи, заступництва в конґресі, вибору Репрезентації й т. п. Щоб справі ось такого одного конґресу допомогти, відбулися в Клівленді цілком окремо спеціяльні Передконґресові Наради (в днях 13 і 14 січня б. р.), на яких зібрані представники рішили, що повинен бути тільки один конґрес, скликаний усіми центральними народніми установами, але погодилися, щоб чотири головні запомогові організації перебрали ініціятиву скликання такого конґресу, якщо таким чином може бути осягнена повна згода й один конґрес. По клівлендській нараді представники У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння і Народної Помочи зійшлися двічі на наради в справі ось такого одного конґресу. Вислід тих нарад є такий:

У. Р. Союз і Провидіння заявились тільки за маніфестаційний конґрес американських українців, без вибору Репрезентації. Вони також заявили, що конґрес мають скликати тільки вище згадані чотири запомогові організації, що мають виготовити плятформу і програму конґресу та конґрес перевести. А У. Н. Союз і Українська Народна Поміч заявилися за те, щоб конґрес скликували чотири запомогові організації разом з усіми центральними народніми організаціями, ось такими, як Організація Державного Відродження України, Союз Гетьманців Державників, Союз Українок, Централі Молоді й інші, та щоб на конґресі вибрано постійне Репрезентаційне Тіло, що булоб на час війни нашим речником у політичних чи таких інших справах, які йому передасть Конґрес до виконання.

Ось так представляється тепер справа. В найближчих днях будуть подані до відома дальші кроки в справі Конґресу. Тепер є ця справа в руках нашого загалу. Заповіджений Конґрес відбудеться. Це певне. Всі запрошені далі до участи в ньому. Двері далі для кожного відчинені, бо ніхто, на нашу думку, не має права виключати від участи в Конґресі ніяку українську народню організацію, ні ніякого її репрезентанта, коли нема законної на це причини. Зокрема не можуть цього робити запомогові організації, бо саме того роду поступовання може нанести їм шкоду. Хочемо вірити, що вони оце вкінці зрозуміють і підуть на конґрес, так, як цього собі ввесь наш загал бажає.

ВОЄННА СИТУАЦІЯ Й УКРАЇНСЬКІ ЗАВДАННЯ

Числимо лише на власні сили, але числимося й з чужими, як ворожими так і прихильними до нас. Відносно того, що ми маємо поважні власні сили, не потребуємо й не повинні ми мати найменшого сумніву. Але не бачимо їх часом, як не бачать їх, на жаль, і інші, тому, що мусимо їх уживати не на творення реальних, видних для всіх національних вартостей, інтелектуальних і моральних, а на боротьбу, себто на руйнування чужих сил, що нашу націю гноблять, визискують і асимілюють. Війна дала нагоду побачити нам самим і чужинцям результати цеї нашої „руїнницької" акції впродовж останніх двох десятків років. Не лише невтральні, а навіть деякі польські політики і публіцисти визнають, що **воєнна неміч Польщі була в значній мірі наслідком злочинної політики її урядів супроти національних меншин, а передусім українців.** Витрачаючи свої головні національні сили на внутрішню національну боротьбу, не спромоглося, розуміється, польське громадянство витворити вистарчальні державні сили, що моглиб оборонити Польщу навіть лише якийсь час перед натиском значного ворога.

Чи виграла українська нація від того, що Західню Україну злучено з українськими землями, які перебувають у московським ярмі, покаже нам дальший перебіг війни та її закінчення. У всякім разі збільшення українського і білоруського населення СССР само по собі збільшить і підпорність дотичних націй супроти Московщини, особливо коли мати на увазі високий рівень національної свідомости західніх українців. А в часі війни це має ще більше значіння!

Наскільки велика була відпірність поневолених націй СССР з Україною на чолі, виявилось раптом цілком несподівано перед очима цілого світу в **мілітарній немочи Московщини,** що в такий брутальний і підступний спосіб напала на малу Фінляндію та дістала від неї таку добру відправу. Московська неміч, беручи її відносно, без порівнання ще більша ніж Польщі; значніші причини дали тут і значніші наслідки. Відсоток чужих націй у СССР значно більший, ніж він був у поверсайській Польщі, відносно більшими були й московське гноблення, визиск та асиміляційна акція, особливо в останніх роках перед війною. Московщина витрачала надто багато своїх власних національних сил на поневолення чужих націй СССР, щоб у неї лишилось досить інтелектуальних та матеріяльних силь, потрібних для вдержання великої модерної армії.

Що советська армія небагато варто, в Европі моглиб уже давно знати; це доводили між іншим і московсько-японські збройні сутички на Далекім Сході. Але японці, провадячи війну проти Китаю, не мали наміру розпочинати другу; їх повідомленням про бої вздовж монгольсько - манджурського кордону не давалося в Европі багато віри, дотогож деякі европейські великодержави вважали потрібним для себе сприяти байкам про збройну силу московського уряду, яку він так старанно демонстрував при кожній нагоді на Червоній площі в Москві. Та обставина, що польська армія не могла чи не чутила ставити якогось поважнійшого опору советському наступові, могла також у деякій мірі причинитися до того, що московський уряд міг затягнути якусь частину німецьких успіхів на власний рахунок. Дотого знайшлися в Европі й щоденники, які твердили, що без московської допомоги Німеччина ще місяцями не давалаб собі ради з Польщею. Тим більше, що тоді ще західні великодержави не втрачали надії бачити червону армію раніше чи пізніше по своїм власнім боці. До цього їх зрештою управнювало й досить бундючне ставлення Москви, а особливо Комінтерну, супроти Німеччини.

Але вистарчило одного місяця московсько-фінляндської війни, що таке становище дуже ґрунтовно змінилось. **Московські поразки в Фінляндії довели блискучо, що советські орди ніякої модерній армії поважного опору ставити не можуть.** З цього зробили негайно потрібні висновки як великодержави, що провадять війну, так і невтральні держави цілого світу, яким большевицька акція московського імперіялізму далася впродовж двох десятків років добре в знаки. Назагал, усі ті, що боролися раніше від большевизму, перейшли тепер до наступу на Московщину. Це виявилось передусім у більшій чи меншій мірі в допомозі Фінляндії в її геройській боротьбі проти московських напасників.

На німецько-московські відносини не могли, розуміється, московські поразки в Фінляндії не вплинути, хоч формально і назовні ті відносини тимчасом ніби й лишилися без змін. Але довший час це ледви чи може тривати. Від московсько-фінляндської війни має Німеччина тимчасом лише матеріяльну і політичну шкоду; матеріяльну, бо ця війна утруднює советські постачання нафти і збіжжя, і політичну, бо західні великодержави намагаються перевалити на Німеччину частину відповідальности за московський напад на Фінляндію. А сучасне становище Німеччини примушує її додержувати невтральність у збройнім конфлікті, в якім симпатії цілої решти світу по боці Фінляндії. Повідомлення про те, що німецький уряд заходжується рятувати Фінляндію посередництвом між нею та московським урядом, тимчасом не було стверджено. Зрештою дальше ослаблення СССР може бути в дечім навіть бажаним Берлінові, який зможе використати загрозою збройної сили від московського уряду навіть те, що він потрібуватиме пильно для самого себе. Мілітарного союзу з Москвою, якого побоювалися зпочатку війни західні великодержави, Берлін тепер очевидно не жадатиме. Зрештою червона армія на західнім фронті для Німеччини непотрібна, а німецька арія в межах СССР булаб дуже небезпечною для цілости СССР.

Відносини поміж західніми державами і московським урядом розвинулися значно далі в тім напрямі, який зазначився вже досить виразно при кінці минулого місяця. Про можливість бльокади Мурманську і переслання англьо-французьких військових відділів до Фінляндії через Петсамо писав воєнний фаховець у поважнім паризькім „Тан-і". Там же писалося про можливість наступу франко-англійських сил через Сирію на советський Азербейджан з метою позбавити Німеччину бакинської нафти, міркувалося про можливість збомбардувати Одесу та про наслідки, які це викликалоб у Румунії, про можливість перетяти морський шлях, яким постачається советську нафту до Констанци і дунайського гирла та інші евентуальності перенесення війни на ближчий схід. І на самих міркуваннях справа очевидно не кінчиться. Повідомляється з різних джерел про те, що відомий французький генерал Вейґан стягнув до Сирії вже поважні воєнні сили, складені з арабів, неґрів, тонкінців, індохінців, відділів чужинецького леґіону й т. і. Розміри цих сил означається мінімально в 150,000, а максимально в 900,000 вояків. В паризьких „Фраис Мілітер", „Трібін де Женев" та деяких інших часописах зявилися статті, в яких обговорювано значіння та можливу ролю України та кавказьких країв при можливім перенесенні сучасної европейської війни на береги Чорного моря.

В звязку з такою зміною загального політичного становища, а ніяке інше мілітарне становище тимчасом ще не витворилося, сталися деякі ближче властиво неозначені **зміни у відношенні французьких урядових кол до тамошньої української еміґрації.** Одною з небезпек цього може бути те, що деякі українські угруповання можуть собі уроїти, що **хтось** має намір вновь **„увільнити" Україну.** Можуть наприклад думати, що цим можуть занятися Франція та Велика Британія. Та так є, що вони вже мають визволяти Польщу, і то не лише від Німеччини, як це було до недавна, але, як дехто виразно пише, ще й від Московщини, і то у версайських межах. Далі вони мають визволяти і „Росію" від большевиків, розуміється „єдину неділиму", як це усіх запевняє Мілюков у „Паслєдніх Новостях". Якжеж тепер мають це все получити в визволення соборної України? Очевидно, що це їх „велика політична таємниця". ту останню дослідити, річ не легка, але для українців дуже потрібна.

Тимчасом треба, розуміється, числити більше ніж колись **на власні сили, тимбільше що** треба очевидно числитися й з можністю того, що німці не будуть чекати, поки військо західних держав окупує нафтові терени СССР, можливо є таємного благословення самого Сталіна, який може гадатиме, що далекі вороги миліші ніж близькі союзники та що з Мілюковом при посередництві Франції може лекше буде порозумітися ніж німцям на советській території.

Так чи інакше, але сама навіть можність того, що Україна зробиться одним з побоєвищ у сучасній війні, ставить перед відповідальними українськими чинниками завдання величезної ваги. **Треба, щоб не було в світі найменшого сумніву відносно того, що українці будуть битися лише за визволення українських земель, які майже всі опинилися в московськім ярмі.** Тепер більш ніж колись потрібно остерегти передусім самих українців, щоб не давали віри тим державам, які безвартними обіцянками намагаються використати сили українського народу для здійснення власних цілей у сучасній війні. Не менше того повинні українці стерегтися захоплюватися легкодушно привабливими на перший погляд ситуаціями, які в найближчім часі можуть змінитися на їх протилежність. В оцінці кожної з таких ситуацій треба числитися завжди з геополітичними конечностями у відносинах поміж сусідніми націями, що витворилися впродовж останніх десятиліть, з постійними відносинами поміж Україною та її сусідами.

Мусимо, на жаль, визнати отверто, що устійнення загально-української незалежної державницької політики тепер з огляду на умовини воєнного часу та на ту обставину, що майже всі українські землі опинилися поза большевицьким муром, тяжче, ніж колись. Але в засаді воно є можливе. Намагання, зроблені в цім напрямі на конґресі американських „Обєднання", заслугують на загальну увагу і признання. Скликання **загально-українського конґресу** в часі війни, в раніш проектованій формі принаймні, ще менш можливе ніж перед війною, але з огляду на більш пекучу ніж раніше потребу в ньому, булоб можливо сотворити ініціятивний комітет, складений з представників всіх українських земель та чинних еміґрантських організацій, який впродовж війни мав би виконувати обовязки презідії майбутнього конґресу.

Переведення такого завдання вимагає справді від усіх його учасників дуже багато доброї волі і передусім чуття дійсности. З людьми, які тримаються засади, най гине світ, але має слушність моя партія, нема чого властиво ані говорити, ані робити; але знайдуться звичайно й розважні українці, які може зрозуміють, що в Европі, а спеціяльно на її сході та на наших західніх землях зокрема, сталися зміни, які полишили непорушними лише основи нації та національні засади, але зробили просто безпредметовими старі партійні та ґрупові поріжнення й суперечки. Зникнення Польщі та тимчасове принаймні розбиття европейського фронту в боротьбі проти Московщини є фактами, що вимагають і **цілком нової і дуже основної перебудови цілої української визвольницької акції.**

Засада, числити лише на свої власні сили, при цілій своїй засадничій слушності, принесе справжні користі тоді, коли прийде до ближчих взаємин поміж нашими внутрішними силами та силами прихильними і ворожими, що нас оточують. Бо доперва тоді ми ті сили зможемо як слід урухомити і використати. Саме цей ініціятивний комітет українського конґресу мав би бути передусім головним апаратом урухомлення наших національних сил. З мети його випливає й те, що складати його малиб лише чинні організації, а не ті політичні меншини, що ставлять понад усе свою партійність.

К. Волинський.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

29)

„Ви тоді, зазначили свою велику симпатію до... німців?" — запитала я знову, щоб мати ясний перегляд його думання.

„Я з цим зовсім не скриваюся! Якщоб дати Україну німцям хоч на десять років у займанщину, то вони там завелиб такий лад, такий добробут, що ми собі його тепер і уявити не можемо! Вони зразу піднеслиб рівень хазяйської продукції, як жита, пшениці та іншого збіжжя. Вони піднеслиб промисл до невиданих там досі висот. Бо заснувалиб там свої фабрики, виготівні, маґазини, зо своїм капіталом, а наш дядько мав би там зарібок! Тоді зайшлиб в Україну німецькі ремісники, професори, знавці, що вчилиб наш нарід та інтеліґенцію працювати як слід. А цього нам дуже треба, бо ми цього не вміємо"...

„Отамане, ви не думаєте, що німці так виексплуатувалиб, так виссалиб нашу Україну, що вже нічого не лишилосяб там?... Вивезлиб з неї всі багатства мінеральні, ґеольоґічні, так, як вивозили в 1918 р. наш славний чорнозем цілими ваґонами до себе".

Тютюник засміявся.

„Пані, Україна така багата, що й за 100 літ не можна знищити її багатства, зруйнувати її зовсім. А чи ви не думаєте, що тричі клятий москвин винищує її?... Він то вже висмокче по азіятськи, не навчивши наш нарід нічого доброго! Натомісць німець заведе лад. Як це зробив у Познанщині. Заснує варстати, ремесла зо своїми вчителями. Побудує дороги, мости, залізничі шляхи. Він і не стане противитися національному розвиткові України, бо цей буде йому зовсім байдужий. Але для нас він головний! Він, німець, не має жадної ненависти до нас, бо ми йому чужі, далекі, а навіть незрозумілі. Інакше з москалем і ляхом. Вони ненавидять нас і все, що є українське. Тому й нищать його немилосерно, де воно й не булоб!"...

Я розуміла думки отамана. Їх шляхи не були мені чужі. Я вже чула їх від інших, лише з іншими комбінаціями.

„Ви начеб любили німця більше, як нас, галичан. Правда? І я все роздумую над тим: чому? — жартувала я.

Отаман глянув на мене своїми ясними очима.

„Правду кажучи, то я не маю за що любити німця. Але я справедлива людина. Що є його, то це йому признаю. Такої влади, такої точности, акуратности, орґанізації, чистоти не має ніхто в Европі! А ще той високий промисл! І я завидую німцям усею душею. Лише без усякої злоби, ненависти, а з великим жалем, коли й ми дібемося такої високої культури. Бо якщоб у мене власть, то я взорувавсяб тільки на німцях, і завів би в нашій державі той самий лад. А він зробив би чуда в нас! Подумайте, німці не такі здібні, як ми, українці. Вони ґермани, тяжкодумні, утяжливі. Точні, акуратні, але в їх нема того, що є в нас... аж забагато фантазії, полету. А це все багато значить у житті народу. Щож до галичан... то маєте, пані, велику основу таке говорити. Я не симпатизую з ними"...

Ці слова отамана начеб упекли мене до живого. Яж так дуже любила своїх земляків. Вони були мені такі близькі, такі рідні. Я тужила за ними на далекій чужині всею душею. В моїх думках вони були найчесніші люди на світі, найблагородніші, найрозумніші. Я з ними зросла, я з ними виховалась. От і все. Їх батьківщина, що для неї вони так трудилися віками, була й моєю. А чиж вони не боронили її своїми грудьми?...

То чогож хотів від них отаман Тютюник?... Відповідно до того окаянного дідича, що був йому винен за коні, не судилося одною мірою нас усіх...

„Щож вам зробили галичани? Яку кривду, яке погане діло, що ви такі суворі, неприхильні до них? — запитала я сміло, щоб знати правдиву причину тої ворожнечі.

Тютюник начеб догадувався моїх думок, бо відповів так:

„О, яж не думаю про мої кривди, ані інші, особисті симпатії. Але вдача галичан, їх крайня ненависть, байдужність, майже індоленція, а, по нашому сказвши, неспосібність до нічого, мені такі противні, що це аж тяжко зясувати. Не вірите мені? Хочете, щоб я доказав? Мені не трудно, а навіть дуже радо. Оце гляньмо кругом по Галиині: увесь промисл, уся комерція в руках жидів. І так не десятки, а сотки літ! В міжчасі, як сусідні чехи беруться до всякого діла, щоб вирвати зарібок із рук жида, галичани і не думають про це важне діло! Байдуже глядять, як жиди біля них багатіють, як витискають із нашого селянина нечесним способом, бо часто крутійством і шахрайством, останній гріш! Виривають від нього останній клапоть землі й випирають його аж до... Америки! Галичани цього всього не бачать. Їм байдужий зріст промисловости, добробуту й економії в сусідніх Чехах! Їм байдужа страшна біда й убожество українського народу. Вони пишуть поезії, плачуть над недолею свого темного брата, засновують усякі партії, що не потрібні нікому, замісць засукати рукави самим і не ждати чужої помочи!"

„А, на вашу думку, то що малиб вони робити?"...

„Господи! Тисячі шляхів, тисячі можливостей! Треба було вирвати жидові та чужинцеві зарібок на українськім селянинові, на собі! Гляньте лише кругом: Чи не бачите, що всі пекарні жидівські, а могли би бути наші, де працював би наш робітник, а заробив знову наш чоловік? Я ще не чув, щоби пекарня колинебудь збанкротувала. Те саме з іншими маґазинами, де були би потрібні речі для нашого народу. От як фабрики мила, свічок, полотна, сукна.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОВЧАЛЬНЕ ПРОТИВЕНСТВО.

Вилієм Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, говорив на недавніх зборах виконного комітету тої організації в Маємі, у Флориді, що нема такої переконливої лекції в правлінні, як порівняння народу в тоталітарних державах зо станом людей у Злучених Державах.

Здається, що Ґрін трохи загнався з тою переконливою лекцією. Що нарід у Злучених Державах може бачити з тої лекції в найкращому випадку, то лише одну її частину, себто, як живеться народові в Америці. Про те, як народові живеться в тоталітарних державах, про це нарід в Америці знає не з власного досвіду, а лє з досвіду інших людей.

Порівняння життя в Америці з життям у тоталітарних державах було би для американців переконливим аж тоді, якби так американці пожили й у тоталітарних державах.

ПЕРЕКОНАННЯ З ФАКТІВ, ЧИ ФАКТИ З ПЕРЕКОНАННЯ?

Зо слів Ґріна видно, що він начитався про життя в тоталітарних державах багато таких річей, що представляли це життя гіршим від життя в Америці. Одначе про ці зображення Ґрін ні словом не каже. Він або про них не знає, або знає, але згадувати не хоче.

Тепер цікаво: чому він приймає за правдиві лише слова тих, що малюють життя в тоталітарних державах гіршим від життя в Америці? Чи тому він їх відкидає, що переконався про їх неправдивість? Чи може тому він не хоче уважати їх за неправдиві, що він згори приймає за правдиві противні висновки?

ХЛІБ І ВОЛЯ.

Ґрін бачить, що в Америці не все є найкраще, бо він говорив, що нам в Америці треба ще постаратися за те, щоб машини служили людям, а не панували над людьми. Він бачить тут видно на думці доходи з праці, себто, як це кажуть, хліб.

Одначе, додав він, це треба так зробити, щоб ми не втратили наших демократичних прав. Тут він має на думці свободу.

Виходилоб, що хліб важна справа, але й воля теж важна. Інколи навіть приходить до такої ситуації, що, вибираючи між хлібом і волею, краще вибрати волю.

Таке каже Ґрін. Не всі люди так дивляться. Є люди, котрим подобаються порядки в тоталітарних державах, і то ні за хліб, ні за волю, а за щось зовсім мимоходне. Наприклад, декому можуть подобатися тоталітарні держави за їх антисемітизм. Інші за їх ворожнечу до поляків.

ЗЯВИЛИСЬ УКРАЇНЦІ.

Приходять донесення з Парижу, що туди приїхав з Галичини якийсь польський соціяліст і розповідає про переслідування соціялістів большевицькою окупаційною владою.

Згадує між іншим, що переслідують і українців.

Цікаво, що він пригадав собі українців. Досі навіть у польських соціялістів говорилося заєдно про русинів.

ПОЛЬСЬКИЙ ДЕНЬ.

Нюйорський стейтовий губернатор Лімен проголосив останну неділю Днем Польщі.

Хоче, щоб у той день американці попри Линколна пригадали собі й на заслуги „улюбленого польського американського революційного героя", пригадали собі „долю нещасного народу Польщі" й „помолилися за міліони поляків, що тепер переносять невимовні муки, нужду й переслідування".

Важення помогти тому, що терпить муки, нужду й переслідування, похвальне бажання. Одначе чи розумно звязувати його з памяттю героя, що прислужився нам? Чи не готов собі хтось подумати, що інакше то про ці терпіння не треба би й думати? Чи не готов собі хтось подумати, що як поляк терпить з німецької руки, то він заслугує на поміч, а як хтось інший терпить з польської руки, то про це треба мовчати, з погляду на память про польського героя?

З ДНЯ

ПЕРЕБІЛЬШЕНІ НАДІЇ.

Дехто з провідних українських осіб в Европі завелику надію покладає на американських українців. „Ціла наша надія на вас", пишуть нам деякі в своїх листах з Европи. Ми звідси можемо відповісти, що колиб уся надія була в нас, то та надія невелика.

Як американські українці можуть у сучасній порі відіграти першу ролю у визвольних змаганнях України? Передовсім, на нашу думку, найважнішу ролю у визволенні України можуть відіграти в першу чергу ті наші брати, що живуть на рідних землях, яких давлять вороги та які безпосередньо мають перед собою ворога, з яким можуть боротись. Від рідних земель повинен почати свое сповнення клич „на свої сили".

Без того справа не піде ні на крок.

Ті принципіялісти, що в той спосіб не хочуть трактувати справи, а „субєктивізують" українську справу так, що „змушують" лиш інших приноровлюватись до українських інтересів, добра для української справи за границею не принесуть. Краще, щоб такі люди йшли на рідний ґрунт і там помагали створити свою власну силу, таку силу, яка, не оглядаючись на чужу поміч, „субєктивізувалаб" наші визвольні змагання.

ЧОМУ СПИХАТИ НАДІЮ НА НАС?

Звалювання обовязку на український еміґрацію в Америці. справі не поможе. Таке звалювання є нічим іншим, тільки будуванням замків на леді, чи в повітрі. Краще таку неоправдану надію відразу розвіяти, ніж заставляти когось жити оманами і ждати на чуду. Гірка правда може і розчарує декого, але водночас заставить українські провідні особи, розсипані по Европі, ділати, і то скоро.

Всі ми знаємо добре, що такі люди по ріжних европейських осередках є і вони охочі до чину. Ще кілька місяців тому ми нераз чули їх повні запалу голоси, їх віру в перемогу, охоту до чину і до ведення інших, так, що дехто з них бажав навіть цю провідну ролю тотально монополізувати. Це були гарні і похвальні пориви. Але саме тепер настали часи, щоб ті гарні пориви здійснювати.

МИ ПОМОЖЕМО.

А ми звідси поможемо стільки, скільки простір і наші специфічні американські відносини нам на те дозволять. Живучи в Америці, ми мусимо памятати, що хоч маємо право і моральний обовязок жертвувати собою і своїм майном за визволення своїх братів з чужого гнету, то не маємо права наражати інтересів цілости краю, в якім живемо.

Ясним є також те, що колиб ми тут були добре зорганізовані, то могли би більше помогти, навіть у межах наших можливостей, ніж тепер помагаємо. Але так є, що проклятя, яке впродовж історії розточує українців зо середини і навіть у найбільшій зверхній небезпеці не дає їм нераз погамувати своїх пустих амбіцій, ваготить на нас і тут, за океаном.

ПОМІЧ У ЗАГРАНИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ.

Щодо заграничної політики, то нас відділяє величезний простір від Европи і той простір також не дає нам фізичної спроможности відіграти першу ролю. Бо не Америка відграє першу ролю в европейській політиці і не ми звідсіля можемо децидуючо впливати, хочби за посередництвом американського уряду, на біг европейських подій. Крім того Америка нині невтральна і невтрально думає залишитись.

У заграничній політиці України головну ролю мусять відіграти ті українські еміґранти, що розсипані по европейських столицях, живуть там довше, знають мову, знають інтереси того краю, в якім живуть, та можуть з користного боку представляти тамошнім політичним чинникам потребу увільнення українського народу з ярма та створення самостійної держави.

КОРИСНЕ НАСВІТЛЮВАННЯ.

Хто має бодай дрібку політичного досвіду, знає, що в політиці слабша сторона мусить достроюватись до інтересів сильнішої. Коли хтось схоче зєднати серед чужих активних політичних кол симпатію для визвольних змагань України, він мусить апелювати не лиш до гуманітарних почувань, але до чисто вирахованих інтересів даного краю, та мусить доказувати, що створення української держави буде користне для нього.

ОТВЕРТО?

У Ню Йорку зібралась окружна конференція для суспільної гигієни. На конференції багато бесідників хвалили поступ Америки: дивіться, донедавна ми не сміли таких справ, про які ми нині публично говоримо, навіть по йменні згадувати.

Щож це за справи? З назви конференції можна би вносити, що там говориться щиро про здоровля суспільности під кожним оглядом. Тимчасом зо змісту нарад видно, що говорено пр полове здоровля та полові занедужання, головно про сифіліс.

Коли вже справді Америка зробила такий поступ, що може про такі справи публично говорити, то чомуж не називати й конференції властивим іменем? Чому не назвати лопати лопатою, але говорити про той плоский прилад, що його вживається до копання землі та ще чогось іншого?

ЗАГРОЗА.

Ковело, директор одної нюйорської вищої школи, говорив на цій конференції за потребу навчання молоді про полові справи.

Доказував, що незнання полових справ є найбільшою загрозою для молоді.

Що так воно є, мабуть і доказувати не треба. Та чи лише в полових справах? Чи не є таксамо й у політичних справах?

ВСІ МАЮТЬ УЧИТИ?

Сказано було на конференції, що дітей про полові справи повинні вчити й церкви, і родичі, і центри добродійности й інші аґенції. Кого розуміти під цими іншими аґенціями, не сказано, але догадатися можна, що тут входять і газети й родичі.

Словом, обовязок наложено на велике число осіб і на велике число встанов.

Тому й заходить обава, що діти лишаться без цієї науки. Бо коли виразно не сказано, хто має вчити, то один чинник буде складати на інший: родичі на школу, школа на церкву, церква на добродійну встанову, й так далі.

ДВІ ҐАЗДИНІ, ХАТА НЕМЕТЕНА.

Коли на цій конференції в Ню Йорку говорено про потребу запізнання молоді з половими справами, в Патерсоні, Ню Джерзі, суджено 18-літню дівчину за задушення своєї 5-тижневої дитини. Дівчина не має мужа. Адвокати представляли її божевільною, але присяжні признали її здорово на умі й вона може дістати 20 до 30 років вязниці.

На суді показалося, що вона перебула майже все своє життя в сиротинцях і тим подібних установах. У таких установах вона була під строгим доглядом. Вона мала певно багато вчителів, дозорців, директорів, тощо. Чи вчили вони її що про полові справи, чи лишили її на поталу долі?

НА ВІЗИТІ З ФРОНТУ.

Князь Віндсор, в уніформі генерал-майора, приїхав з Франції до Лондону. Уряд сповістив офіціяльно, що його візита має „чисто бизнесове" значіння,

ВИСЛІД НАРАД ЧОТИРЬОХ ЗАПОМОГОВИХ ОРАНІЗАЦІЙ У СПРАВІ КОНГРЕСУ

Дня 3. лютого 1940 р. відбулись у Джерзі Сіти, Н. Дж., наради представників У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння і Народної Помочи в справі скликання Конгресу американських українців. Ці наради виказали розбіжність думок щодо скликання такого конгресу, а тому постановлено, що кожна з цих чотирьох організацій повинна видати письмену заяву щодо її становища в справі Конґресу та вислати цю заяву до відома трьох інших організацій. Ці заяви поподиноких організацій є такі:

I. ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

На зборах чотирьох запомогових організацій, які відбулися 3. лютого в Джерзі Сіти, постановлено, що ці чотири організації мають взаємно повідомити себе про те рішення, яке кожна з цих організацій займе в справі скликання Конґресу американських українців. Отже рішення У. Н. Союзу в цій справі є таке:

У. Н. Союз є за скликання одного Конґресу американських українців.

Хоч У. Н. Союз уже був заявився за проголошений Обєднанням Всеукраїнський Конґрес на 16. 17. березня, одначе щоб не допустити до якогонебудь розбиття української іміґрації та щоб довести до спільного й одного Конгресу цілої зорганізованої іміґрації, він годиться на те, щоб Конґрес скликано з ініціятиви головних запомогових організацій разом з іншими українськими центральними організаціями, як: Обєднання, ОДВУ, Оборона України, Ліґа Укр. Молоді Пів. Америки, Ліґа Укр. Кат. Молоді, Молоді Укр. Націоналістів, Союз Українок, Золотий Хрест, Укр. Професіоналісти, Укр. Національна Рада, Союз Гетьманців, Чорноморська Січ, Стрілецька Громада, Організація Оборони Лемківщини. З представників чотирьох запомогових організацій і вичисленних вище центральних організацій мав би бути створений Конґресовий Комітет, який занявсяб підготовою і переведенням Конґресу.

У. Н. Союз є далі за те, щоб такий Конґрес і вибрана ним Репрезентація мали виконувати тільки ці завдання, які будуть спільно вироблені Конґресовим Комітетом, а опісля приняті Конґресом.

II. ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПОМОЧИ.

1. Ми були і є за Один Український Народній Конґрес. Цього бажає наш нарід і ми його в цім попираємо, йдучи назустріч його домаганню. Хто проти народу, цей ворог його.

2. Шануючи волю народу, ми є за те, щоб у цім Конґресі взяли участь, як це було принято в Клівленді, усі наші запомогові, політичні й інші організації, викидаючи геть большевиків.

Додаємо: ва можливі помилки одиниць, вдіяні свідомо чи несвідомо, не можемо судити всіх, а навіть, коли є потреба, то даним одиницям дати змогу і словом справу висвітлити. А не осуджувати за помилки одиниць цілої організації!

3. Плятформа Конґресу, хід справ його, має бути демократична: на добро Америки й України; а не пропольська, пронімецька, пробольшевицька чи ще яка!

4. Годиться, щоби до ширшого Комітету ввійшли представники запомогових організацій, по 3 від одної, а по одному від усіх інших.

5. Вважаємо, що злом це буде, коли будемо диктувати, скільки нарід делеґатів має вибрати. Це є його воля і нехай він її виконує. — Нехай вибирає від товариств, братств, сестрицтв, церковних громад і так дальше. Але не з большевицьких! І большевик не може бути делеґатом, і на Конґресі.

При кінці скажемо: Важний час тепер, і він нехай нас обєднає на добро Америки, України й українського народу.

III. ЗАЯВА „ПРОВИДІННЯ".

У виконанню порозуміння чотирьох запомогових організацій, яке повзято на спільних нарадах дня 3 лютого ц. р. в Джерзі Сіти, Н. Дж., уряд Провидіння обстоює своє становище, вияснене на цих нарадах, а саме:

1. Уряд Провидіння годиться брати участь в організуванні Конґресу, що має бути маніфестаційний; тільки маніфестаційний конґрес під цю пору є мислимий з огляду на підготовлення нашої суспільности і коли має вимінутися насилування і майоризування одних другими.

2. Цей маніфестаційний конґрес має бути організований чотирма запомоговими організаціями, як це погоджено і це вирішено на нарадах у Клівленді, а опісля на нарадах чотирьох запомогових організацій у Скрентоні. До співпраці до організування цього Конґресу мають бути притягнені девять організацій, вимінених поіменно і передискутованих і в Клівленді й у Скрентоні.

З огляду однак на непередвиджені події, що наступили в межичасі, ці дві політичні організації, проти яких пороблено закиди і перед комісією Даєса і в часописі „Міннеаполіс Таймс" з 11 січня 1940 — в імя добра української справи та єдности української еміграції, наразі, доки їх становище не вияснится, повинні здержатися від офіціяльної участи в організуванні Конґресу. Як довго вони остають ся під закидами, не входячи в те, чи слушними чи видуманими, Провидіння уважає їх співпрацю шкідливою з огляду політичного, а небезпечною для себе як запомогової організації.

IV. ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ.

Конгрес американських українців, як один з засобів, щоб заманіфестувати нашу піддержку державним змаганням України, виконає свое завдання тільки тоді, коли участь у ньому візьмуть всі українські організації, відмежовані не тільки від большевизму, але таксамо від фашизму і нацизму.

Зорганізувати такий Конгрес у теперішніх умовах можуть успішно лише чотири запомогові Союзи. Це найбільші тутешні організації з постійними центрами, фондами і газетами, що мають у своїх рядах десятки тисяч членів ріжних переконань, а до того на своїх зібраннях все заявлялися за демократію.

Для прикладу звернемо увагу, що цілу чеську політичну акцію в Америці на допомогу своїй батьківщині ведуть тепер чеські запомогові організації, зеднані в Чеську Національну Раду.

Чотири Союзи повинні створити Конгресовий Комітет, виробити плятформу, резолюції і порядок Конгресу та запросити до участи в ньому делегатів місцевих організацій, які скрізь складаються в великій більшості з членів одного чи другого Союзу.

З жалем мусимо сказати, що запрошення центральних українських організацій в Америці, поза Союзами, до організовання Конгресу, який має в першу чергу піднести голос перед американською демократією і знайти послух у неї, пошкодить справі в цей час, на нашу думку, з оцих причин:

1. Що деякі з тих організацій були або все ще є організаційно залежні від своїх проводів поза Америкою, які мали або ще мають свій осідок у диктаторських країнах Европи;

2. Що вони через те підпали під слідство Вашингтонського Конгресу за діяльність, суперечну з американським демократичним ладом, а матеріялом до того послужило в дотеперішніх переслуханнях не що інше, як друковані публікації і переписка тих організацій;

3. Що вони сами закидують одні другим залежність від чужих держав, ворожих не тільки американській демократії, але й українському народові в Европі.

Ця справа набрала нової гостроти вже після скрентонської конференції Союзів з 22-го січня цього року внаслідок того, що голова ОДВУ в розмові, надрукованій в американській газеті Minneapolis Times Tribune, не тільки признає — як виходить із згаданої газети — ріжні некорисні факти щодо діяльности власної організації, але одначасно кинув закид за звязки з Москвою або Берліном на іншу групу в Шікаго, яка малаб теж брати участь у Конгресовім Комітеті. Зміст цеї розмови був опублікований 11-го січня, але не був ще відомий учасникам наради Союзів у Скрентоні.

В інтересі української іміграції, в інтересі її організацій і навіть для безпеченства самих Союзів треба наперед зачекати на вияснення піднесених прилюдно закидів і на скінчення слідства. До того часу треба булоб дотичні організації не запрошувати до Конгресового Комітету. Та щоб не виключати одинично ні одної з них, лишається один вихід — не запрошувати до Конгресового Комітету взагалі жадної іншої центральної організації поза Союзами.

Можна припустити, що за всі ті обвинувачення винен не загал членства тих організацій, що попали під слідство, тільки деякі провідні одиниці, і хочемо вірити, що навіть більшість з них ділала в добрій вірі і тільки помилялась. Одначе сам факт таких закидів, піднесених прилюдно і невідкликаних, певно підірве в корені успіх нашої акції, якщо особи або гурти, проти яких вони звернені, будуть заступлені в Конгресовому Комітеті.

Тому ще раз пропонуємо, щоб у даних обставинах піти одинокою можливою дорогою, а саме щоб Український Народний Союз разом з нашим Союзом і Провидінням та Народною Помічччю організували загальний народній — а не партійний — Конгрес, на котрім всі місцеві організації, які приймуть конгресову плятформу, повинні бути заступлені делегатами.

ПРОТОКОЛ

ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ".

(Продовження)

(9)

Голова Р. Смук: Маємо ще до вирішення справу прийняття або неприйняття звіту голови „Обєднання", п. Ревюка.

Р. Ляпіка (говорить по анґлійськи): Я пропоную, щоб Восьмий Конґрес „Обєднання" ухвалив голові „Обєднання", п. Ревюкові, вотум недовіря, тому, що він у характері голови „Обєднання" зложив неточні зізнання перед Комітетом Даєса про український націоналістичний рух і тим робом наніс багато шкоди українській справі.

В. Сцібайло: Я піддержую внесок п. Р. Ляпіки.

О. Малицький: Я є тої думки, що поки справа та ще не вияснена, то ми не повинні вирішувати так, як пропонують попередні панове. Будемо самі бити себе по голові, а так краще оставити справу в завішенні. Я пропоную, щоб справу залишити аж до скликання мирового суду, який пропонує сам п. Ревюк.

М. Пізнак: Я є також тої думки, що варто з тою справою почекати, аж поки вона не полагодиться так, щоби було для нашої справи якнайкраще. Ставлю внесок, щоб цю справу завісити аж до часу, відповідного до вирішення.

М. Леськів: Маємо два внески перед собою. Не йде тут про особу п. Ревюка, але про велику українську справу. Ми знаємо, що на основі зізнань п. Ревюка цілий наш рух змальовано як „німецьку аґентуру", і колиб ми не запротестували відповідно, то виходилоб, що чужинці можуть повірити в це.

Д-р Л. Мишуга: Перестаньмо вже раз говорити про Комітет Даєса. Треба держатися засади „фер плей"! Коли п. Ревюк запропонував, щоб ці справи були вирішені мировим судом, то треба почекати. Хай це вирішить український полюбовний суд.

О. Ревюк: Перепрошую, прошу мене не розуміти так, як я не говорив. Справу цю я вже віддав до суду. Одначе я можу її відтягнути, коли буду мати ґарнитії, що її може вирішити мировий суд при повному збереженні засади „фер плей".

М. Леськів: Ми хочемо мати рішення Конґресу зараз. Хочемо, щоб зареаґувати проти того, що було писано в американській пресі. Ми не маємо часу довго чекати.

М. Шустакевич: Передчасне рішення може пошкодити „Обєднанню". ОДВУ є членом „Обєднання". Це може пошкодити цілій українській справі.

О. М. Запаринюк: Я вірю, що всеж таки п. Ревюк працював для української справи, тому я ставлю внесок, щоб йому дати вотум довіря.

Голова Р. Смук: Хто піддержує цей внесок? Нема. Внесок тим самим перепадає.

В. Грещук: Я дуже дивуюся, чому тою справою так крутиться?

Голова Р. Смук: Конґрес не має права розійтися додому, не вирішивши цеї справи.

О. Малицький: Рішення може завдати смертельний удар українській справі, якщо його схоче використати п. Ревюк і піти до американського суду.

Проф. О. Грановський: Дивна це була би процедура. Наші нинішні наради не мають нічого спільного з американським судом. Я даю певну рацію пп. Малицькому й Пізнакові, одначе мені не подобається те, що п. Ревюк грозить судом і тим хоче відтягнути рішення. Цього не повинно бути.

Н. Гаврилко: Я годжуся з думкою проф. О. Грановського, пп. Пізнака й Малицького.

О. Ревюк: Я нікого не страшу судом. Кожному вільно йти до суду. Одначе я згодився на мировий суд.

М. Пізнак: Ніхто не може нікого застрашити судом. Якщо п. Ревюк хоче дістати гроші за це, то може він того сподіватися від американських ґазет, які перекрутили його зізнання. Але і те дуже проблематичне. Та що він може дістати від ґазети „Україна"? Буде тільки ще більший скандал перед американською публичною опінією.

В. Сцібайло: Та ми чули, що п. Ревюк пропонує полагодити цю справу шляхом мирового суду.

Р. Ляпіка: П. Ревюк подав масу річей у своїх зізнаннях перд Комітетом Даєса, що цілком не відповідають правді. Коли ми дамо п. Ревюкові вотум довіря, то значить, ми годимося з тим усім, що він там зізнав. Тим більше, що п. Ревюк страшить майже безнастанно і тим впливає на настрій присутніх делеґатів.

О. Ревюк: Я не страшу нікого, але маю право позивати до суду кожного делеґата. Наприклад маю право заскаржити до суду п. Ляпіку. „Обєднання" я не скривдив.

Проф. О. Грановський: Треба мати холодний розум. Ми знаємо, що суд нічого нам не зробить. Одначе ми хочемо справу вирішити українськими людьми. Одначе помилково є думати, що це є тільки справа ОДВУ та п. Ревюка. Ні, це справа п. Ревюка, як голови „Обєднання"

І. Робертс (говорить по анґлійськи): Припустім, що буде відтягнений перший внесок, то як тоді ми вийдемо, коли п. Ревюк не згодиться на мировий суд?

І. Кузь: Такий внесок був би на місці на Конґресі ОДВУ.

Голова Р. Смук: Не можемо закінчити конґресу, не вирішивши цеї справи. Коли голова дістане вотум довіря, то значить, що Конґрес „Обєднання" одобрює все те, що він сказав у Вашинґтоні.

Проф. О. Грановський: Хоч п. голова Ревюк дуже скривдив націоналістичний рух, одначе ми, націоналісти, є джентельменами й хочемо так вести справу, щоб це вийшло на користь нашій загальній справі.

Р. Ляпіка: Я відтягаю свій внесок з тим, що цю справу мається піднести на найближчому Конґресі „Обєднання".

О. Малицький: Отже мій внесок прошу поставити під голосування.

(Голова переводить голосування. За внесок заявляються 55 делеґатів, проти внеску не було нікого).

(Кінець буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Сестрицтва Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 18. лютого, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. Просимо прийти начас. — Ольга Оленець, предс.; Розалія Сидорак, кас.; Іванка Подола, секр., 849 № Hoyne Ave.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Збори Бр. Рождества Пресв. Богородиці відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 4950 So. Paulina St. Проситься всіх членів прибути на ці збори, щоби вибрати новий уряд, бо на тамтім мітінґу не вибрано. І є ще більше важних справ до полагодження. Довгуючі члени мають вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Горинець, предс.; Василь Ґула, кас.; Іван Побуцький, фін. секр.; Андрій Фоца, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 12:30, при 1944 Ірі вул. На річних зборах минулого місяця вибрано такий уряд на рік 1940: Г. Селючко, предс.; І. Сливка, заст.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фен. секр.; І. Маґас, Д. Когут і І. Скульський, контр. комісія. — М. Батюк, секр.

ЛОРЕЙН, О. Місячні збори Тов. Укр. Нар. Союзу відбудуться 18. лютого, в годині 1. пополудні, в гали 2545 Іст 33 Стр. Проситься членів прийти на збори. Дається до відома членам, котрі не були на минулих зборах, що старий уряд потверджений на рік 1940. — М. Шемичик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. „Згода", від. 358., відбудться 18. лютого, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься усіх членниць на збори прибути, а залеглих проситься довги вирівняти. Дальше повідомляється тих, що на річних зборах не були, що до уряду на 1940. увійшли слідуючі: К. Мураль, предс.; С. Когут, заст.; С. Палівода, фін. секр.; С. Когут, заст.; В. Скоратко, кас.; О. Скоратко, заст.; А. Жук, рек. секр.; Р. Слабий, М. Федик, Е. Добровська, контр. комісія; А. Гавриляк, С. Палівода, дел. до Злуч. Орг. — К. Мураль, предс.; А. Жук, рек. секр..

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Сестрицтва Н. З. П. Д. Марії, від. 112., відбудуться в неділю, 18. лютня, в гали церковній Збори зачнуться зараз по Сл. Божій, як звичайно кожного місяцяґ Просимо всіх членниць прийти начас і заплатити свої вкладки на зборах. На жаль, урядничкн очікують довший час на зборах та заледво прийде вас зо двацять. А де решта? Тому, сестри, просимо ще раз принесіть ваші залеглі й незалеглі вкладки начас призначений. Також пригадуємо довгуючим зроку 1939, що то вже час порахуватися з новим роком. — Марія Ліска, пр.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 193., відбудуться в суботу, 17. лютого, в церковній салі, 1231 Скат ул., точно в 7. годині вечером. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, явитися на збори; маємо багато важних справ до полагодження. Самі урядники не будуть вам полагоджувати і ухвалювати, щоби члени потім відказували на них. Отже проситься всіх як один явитися на збори. Рівнож напоминається довгуючих членів, щоб вирівняли свої залеглости, щоби потім не було нарікання, як член зістане суспендований. Головне, старайтеся привести нових членів на збори. Секретар радо впише до У. Н. Союзу. — Т. Танін, предс.; П. Стецик, кас.; Т Барсук, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. Звичайні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85., відбудуться в неділю, 18. лютого, в 1. годині пополудні. Кожний член обовязаний прийти, бо є важні справи. На минулих зборах вибрано урядників на 1940. рік: В. Типула, предс.; М. Процко, заст.; М. Поливка, кас.; С. Глинянський, рек. секр.; О. Костюк, фін. секр.; Григорій Петрівський і Н. Вітишин, контрольори. Мітинґи будуть відбуватися завше в 1-шу неділю по 15-тім. Напоминається членів, щоби вирівнювали довги, бо коли не вирівняють довгу, будуть суспендовані. — В. Шипула, предс.; М. Поливка, кас.; О. Костюк, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 18. лютого, точно в годині 2:30 пополудні, в гали, де звичайно. Обовязком кожного члена і членниці є бути на зборах, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів взивається, щоб конечно вирівняли свої довги на цих зборах, бо інакше будуть проголошені до суспендації на зборах. В цім місяці принимаємо нових членів до Бр. і У. Н. Союзу без вступного. Тож користайте з нагоди. — М. Рудий, пр.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні звичайні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 1. пополудні, в домі У. А. Горожан, 847 Норт Френклин. Проситься членів прибути на ті збори, де одну важну справу треба вирішити конечно цего місяця. Також напоминається членів, котрі довгують до Тов., щоби прийшли і вирівняли свій довг, бо з каси товариство не буде більше платити за членів. — С. Чорнбмаз, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться в неділю, 18 лютого, на гали парохіяльній, 803 Фронт стр., в 2. годині пополудні. Проситься членів прийти на означений час тай позможности виплачуйте свої довги та старайтеся, щоби вкладки були заплачені найдалі до 25., бо тоді засилаємо розмет. Також проситься родичів: платіть за свої діти що місяця. Довгуючі члени, як не заплатять своєї вкладки до 25., будуть суспендовані. — Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 97., відбудуться в неділю, 18. лютого, в 2. годині попол., під ч 47 Говп Еве. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до вирішення. — В. Бродський, предс.; П. Мікула, заст. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. На річних зборах відділу 47., котрі відбулися 4. лютого, вибрано уряд на рік 1940.: Марія Заблоцька, предс.; Марія Рачук, заст.; Анастасія Паламар, кас.; Йоанна Маліновська, заст.; Катерина Явна, секр.; Марія Віхоть, заст.; контрольорки: Марія Заблоцька й Анна Мадриґа; надз. хорих: Параня Ґриґариш і Катерина Капчук; господиня галі Марія Когут. — Марія Заблоцька, предс.; Анастасія Паламар, кас.; Катерина Явна, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в суботу, 17. лютого, в церковній гали, 127 Парк ул., в годині 6:30 вечером. Проситься всіх членів прибути начас, бо є багато справ до полагодження. Довгуючі члени, як місячні вкладки, так і інші належитости, без найменшої проволоки мають заплатити. Кожний член має припровадити принаймні одного кандидата в члени нашого відділу. Другі так роблять, чому ми не годні? Цеж від вас залежить. — П. Волянський, пр.; О. Ґіна, кас.; М. Сампара, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 18. лютого, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Ев. у Пасейку. Проситься членів і членок зійтись на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени, не забувайте, що в нашім відділі існує ухвала, що хто довгує поверх три місяці, то секретар не має права за нього висилатя розмету до гол. канцелярії. Тому старайтесь приходити на збори та вирівнювати свої вкладки, щоб не наратись на суспенду. — Петро Головачук, фін. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, відбудуться в неділю, 18. лютого, в церковній галі, 74 Гарис Ев. Проситься членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Йосиф Ґалоншка.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячний мітінґ Бр. св. О. Николая, від. 104., відбудеться в неділю, 18. лютого, в годині 3. попол., в Народнім Домі. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на цей мітінґ і вирівняти свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Уряд на рік 1940. зістав вибраний слідуючий: Теодор Ющик, предс.; Михайло Зилвак, заст.; Г. Мисак, секр.; Михайло Кузів, заст.; Василь Стецко кас.; П. Шут, заст.; контр. комісія: Стефан Кордияк, Іван Пастушак і Іван Антипорович. надз. хорих; Мих. Коник, Петро Лишик, Іван Савка і Григорій Лишик; дверник Мих. Стечишин. — Гарасим Мисак, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Збори Тов. Запорозька Січ, від. 347., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 2. пополудні, в гали, де звичайно. Просимо членів прийти на ті збори начас означений. Напоминається довгуючих членів прийти і вирівняти свої довги. — М. Романюк, предс.; К. Ґлосніцька, кас.; Г. Тимчій, секр.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

МТ. КАРМЕЛ, ПА.

Повідомлення.

На надзвичайних зборах 2. відділу У. Н. Союзу в Мт. Кармел, Па., що відбулися в неділю, дня 11. лютого 1940 року, в приявності гол. фін. секр.-касієра Р. Слободяна, вибрано новий уряд, а саме: Дмитро Горощак, предсідник; Павло Голда, заступник; Василь Сеньковнч, фін. секретар; Микола Тодорів, рек. секретар; Іван Коропчук, касієр. До контрольної комісії вибрані: Іван Воргач ст., пані Анна Дзвінка й Олекса Вільчацький.

На згаданих зборах ухвалено, що кожний член крім місячної вкладки до У. Н. Союзу, має платити місячно по 10 ц. до відділової каси на адміністраційні і інші видатки відділу.

Наступний звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 18. лютого 1940, в церковній салі. Кожний член має заплатити свою місячну вкладку на мітінґу. Довгуючі члени мають вирівняти свої вкладки на руки нового уряду. Котрий член не заплатить своєї вкладки згідно зо статутом орґанізації, буде суспендований. Позамісцеві члени мають вислати свої вкладки не пізніше кожного 20 дня в місяці, щоб уряд відділу міг вислати всі належитости до головної каси згідно зо статутом. Всі листи треба слати на адресу: **William Senkowicz, 121 Girard St., Atlas, Pa.**

СТЕМФОРД, КОНН. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 5. пополудні, в церковній гали, 135 Ґрінвіч Еве. Проситься всіх членів і членниць, місцевих іпозамісцевих, приходіть на збори, не забувайте за важні справи нашого Братства, бо вже минув місяць від річних зборів, а ми ще нічого не вирішили про таку важну справу, якою є наради. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглі вкладки, як рівнож котрі члени ще не вписали своїх дітей до Братства і до У. Н. Союзу, нехай прийдуть на збори, а ми їх радо впишемо. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(90)

Коли Дженету відпроваджено до іншої кімнати, щоб там її переодягти на служницю, хитрий китаєць Вонґ підступив до королеви і облесно заговорив: „Розумно ти поступила, о ясновельможна королево! Але мене, негідника, цікавить те, що ти остаточно з нею зробиш?" „Побавлюсь нею трохи й опісля подумаю", відповіла королева.

Китаєць хвилину мовчав, а далі заговорив: „Нема більших мук, над душевні муки. Та вперта дівчина, як і її любимець Тарзан, легко знесуть смерть. Як хочеш їх карати, карай морально". „Ти правду кажеш, Вонґ. Ти розумний чоловік і дотепер дав мені неодну розумну раду. Кажи, що далі робити?"

„Тарзан незадовго згине з рук Мунґа". „Це певне", згодилась королева. „Він конатиме з тим переконанням, що Дженета також незадовго згине", продовжав Вонґ. Вони обоє приготовані на те і тому їх смерть не завдасть їм багато терпінь. Зате інший плян міг би і Дженеті і Тарзанові завдати пекольні муки".

Китаєць на хвилину спинився, а королева заохочувала його, щоби продовжав: „Заявіть, що Дженета припаде тому, хто переможе в боротьбі Тарзана з Мунґом!" Аґті радісно сплеснула в долоні: „Це дійсно знаменито! Вона стане доброю жінкою для Мунґа. А й Тарзан буде витись перед смертю, знаючи, кому його любка припаде".